

ZÁNİK ORGANISMU (SMRT)

= NEVRATNÁ ZÁSTAVA ŽIVOTNÍCH FUNKCÍ
ORGANISMU (CNS, DÝCHÁNÍ, SRDEČNÍ ČINNOST)

KLINICKÁ SMRT = VRATNÁ ZÁSTAVA

SMRT MOZKU = ROZHODUJÍCÍ DG. KRITÉRIUM
(IZOELEKTRICKÉ EEG, PANANGIOGRAFIE
MOZKOVÝCH CÉV,
AREFLEXIE NAD C1)

ZNÁMKY SMRTI

1) FYZIKÁLNÍ

- A) POSMRTNÁ BLEDEST
- B) POSMRTNÉ SKVRNY
- C) POSMRTNÝ CHLAD

2) CHEMICKÉ

- A) POSMRTNÁ ZTUHLOST
- B) POSMRTNÝ ROZKLAD - AUTOLÝZA
- HNILOBA
- C) POSMRTNÉ SRÁŽENÍ KRVE (POSMRTNÁ SRAŽENINA = CRUOR)

REGRESIVNÍ ZMĚNY

= ZMĚNY DOPROVÁZEJÍCÍ "ZHORŠENÍ" FUNKCE
ORGÁNŮ/TKÁNÍ

ROZDĚLENÍ PODLE TÍŽE POSTIŽENÍ:

1. NEKRÓZA
2. ATROFIE
3. DYSTROFIE

PŘÍČINY: VELMI RŮZNORODÉ (VIZ. PŘÍČINY NEMOCÍ)

NEKRÓZA

= OHRANIČENÁ INTRAVITÁLNÍ ODÚMRŤ TKÁNĚ

PŘÍČINY:

1. NEDOSTATEK KYSLÍKU (ISCHEMIE): INFARKT
2. OSTATNÍ (POPÁLENÍ, OZÁŘENÍ, POLEPTÁNÍ, MIKROBIÁLNÍ TOXINY...)

MIKROSKOPICKÉ PROJEVY:

1. KARYOLÝZA
2. ZVÝŠENÍ EOSINOFILIE CYTOPLAZMY
3. VITÁLNÍ REAKCE OKOLNÍ TKÁNĚ

ZÁKLADNÍ TYPY NEKRÓZ

1. KOAGULAČNÍ

- TKÁNĚ BOHATÉ NA BÍLKOVINY (MYOKARD, LEDVINA, SLEZINA, TUMORY)
- TUHÉ, ŽLUTÉ LOŽISKO (12 H - 3 DNY)
- HOJENÍ: VRŮSTÁNÍ GRANULAČNÍ TKÁNĚ (FIBROBLASTY A ENDOTELIE KAPILÁR) ----- JIZVENÍ

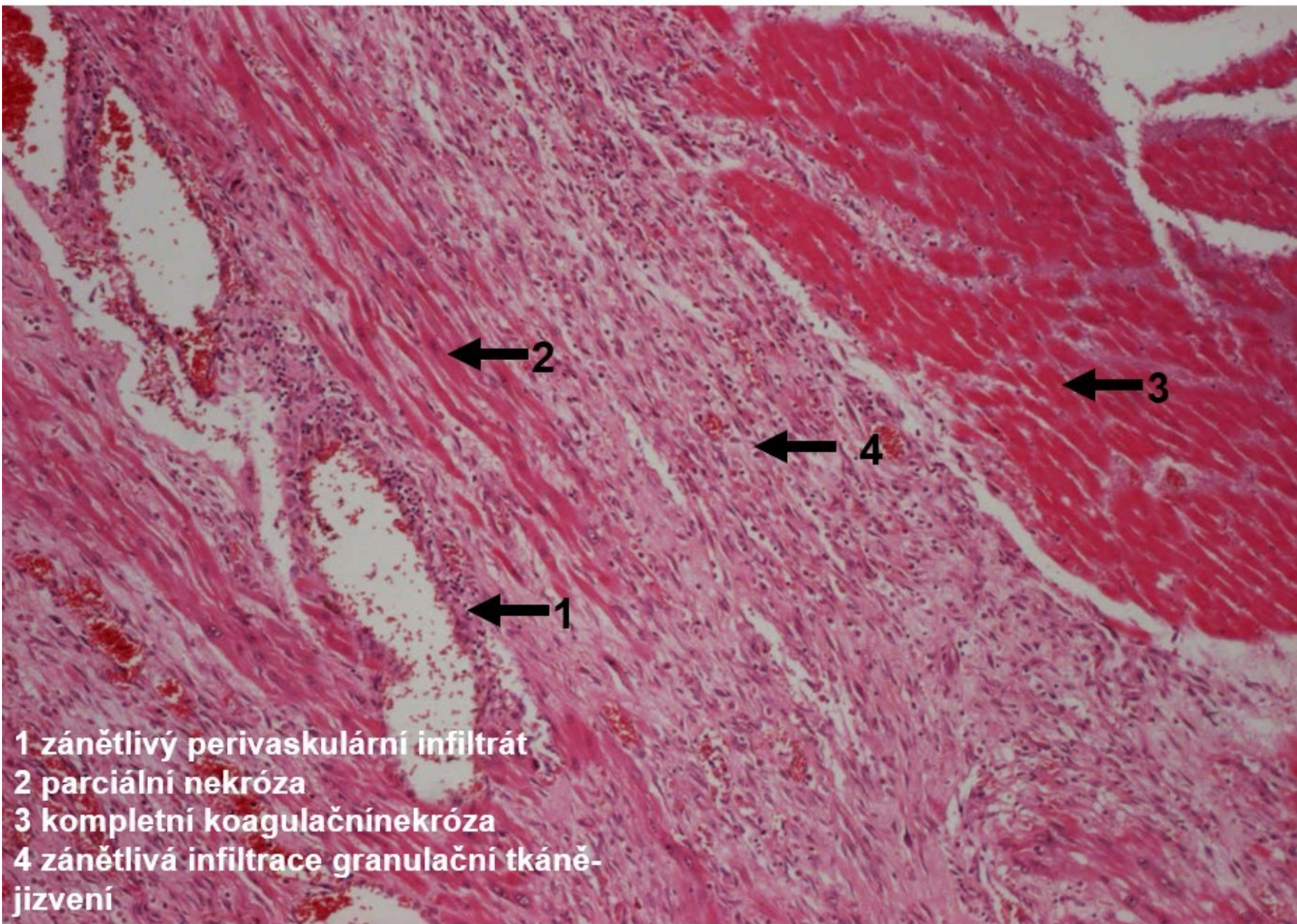
2. KOLIKVAČNÍ

- TKÁNĚ BOHATÉ NA TUKY (MOZEK, PANKREAS)
- ROZMĚKLÉ AŽ KAŠOVITÉ LOŽISKO
- HOJENÍ: PSEUDOCYSTY (ZKAPALNĚNÍ ENZYMY Z LEUKOCYTŮ)

infarkt myokardu-zánětlivý infiltrát

- 1 zánětlivý perivaskulární infiltrát
- 2 parciální nekróza
- 3 kompletní koagulační nekróza
- 4 zánětlivá infiltrace granulační tkáně-jizvení

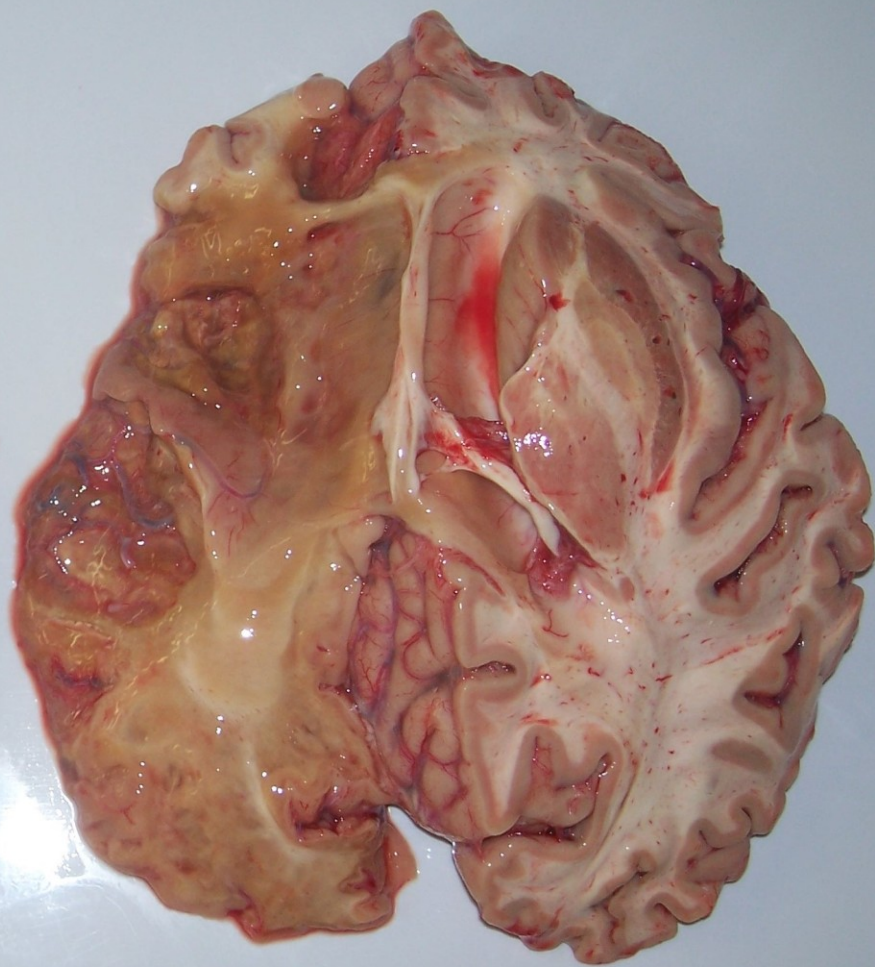
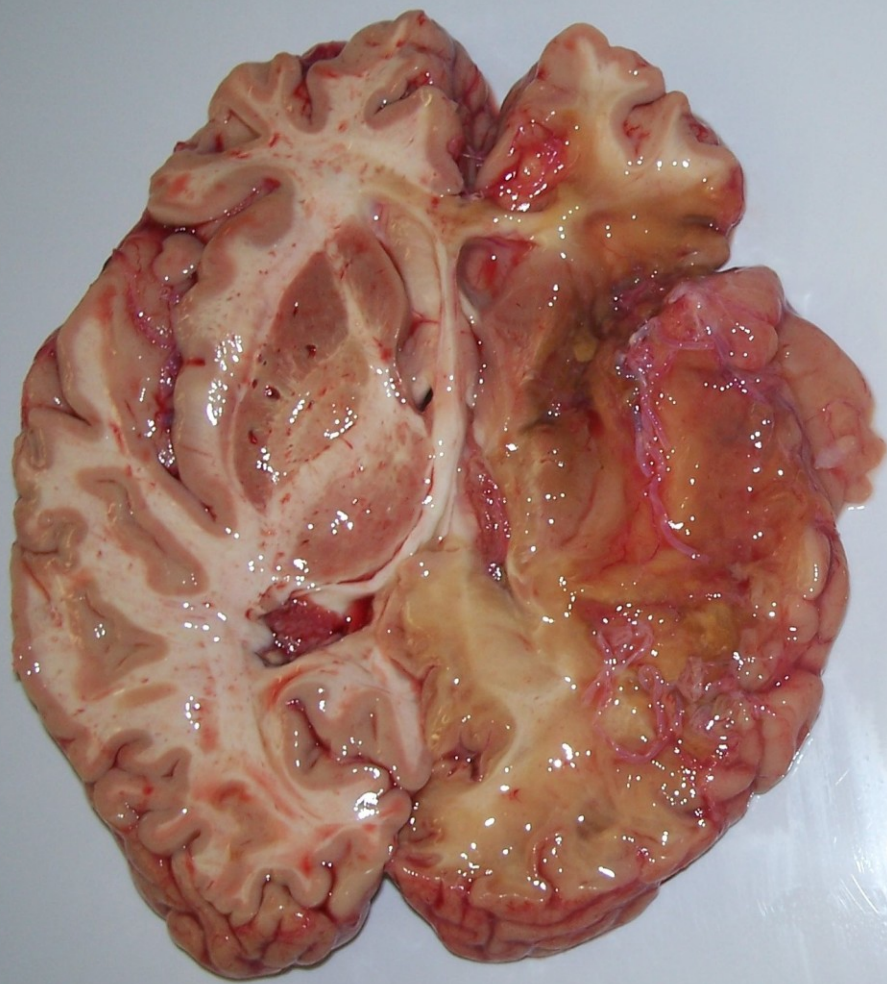

koagulační nekróza-infarkt ledviny

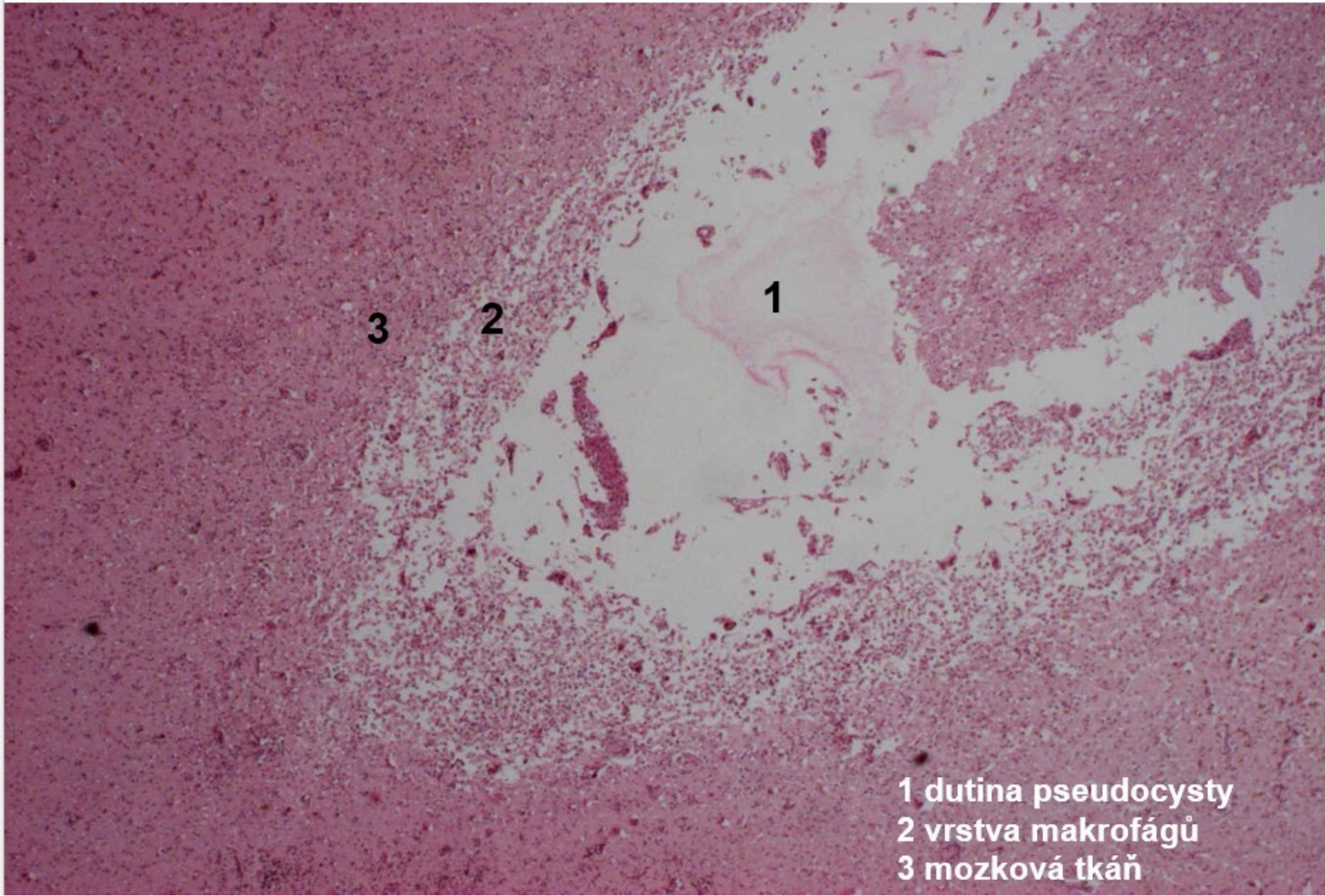

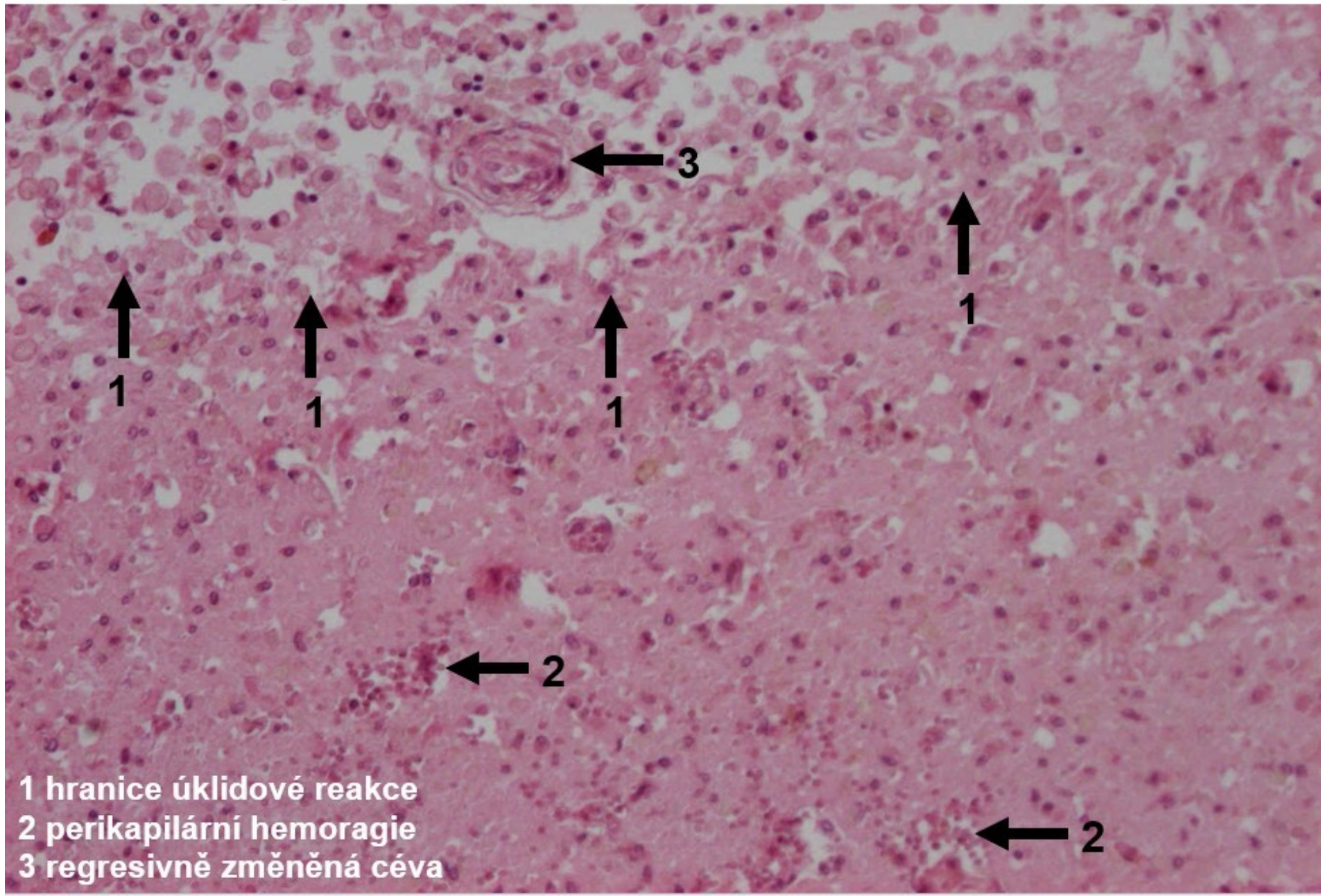

kolikvační nekróza-malatická pseudocysta-bílá hmota, subkortikální oblast

malatická pseudocysta, hranice úklidové reakce s vedlejší tkání-mozkový infarkt

1 hranice úklidové reakce
2 perikapilární hemoragie
3 regresivně změněná céva

ZVLÁŠTNÍ TYPY NEKRÓZ

1. KASEÓZNÍ
2. FIBRINOIDNÍ
3. HEMORAGICKÁ
4. GANGRÉNA
5. DEKUBITUS

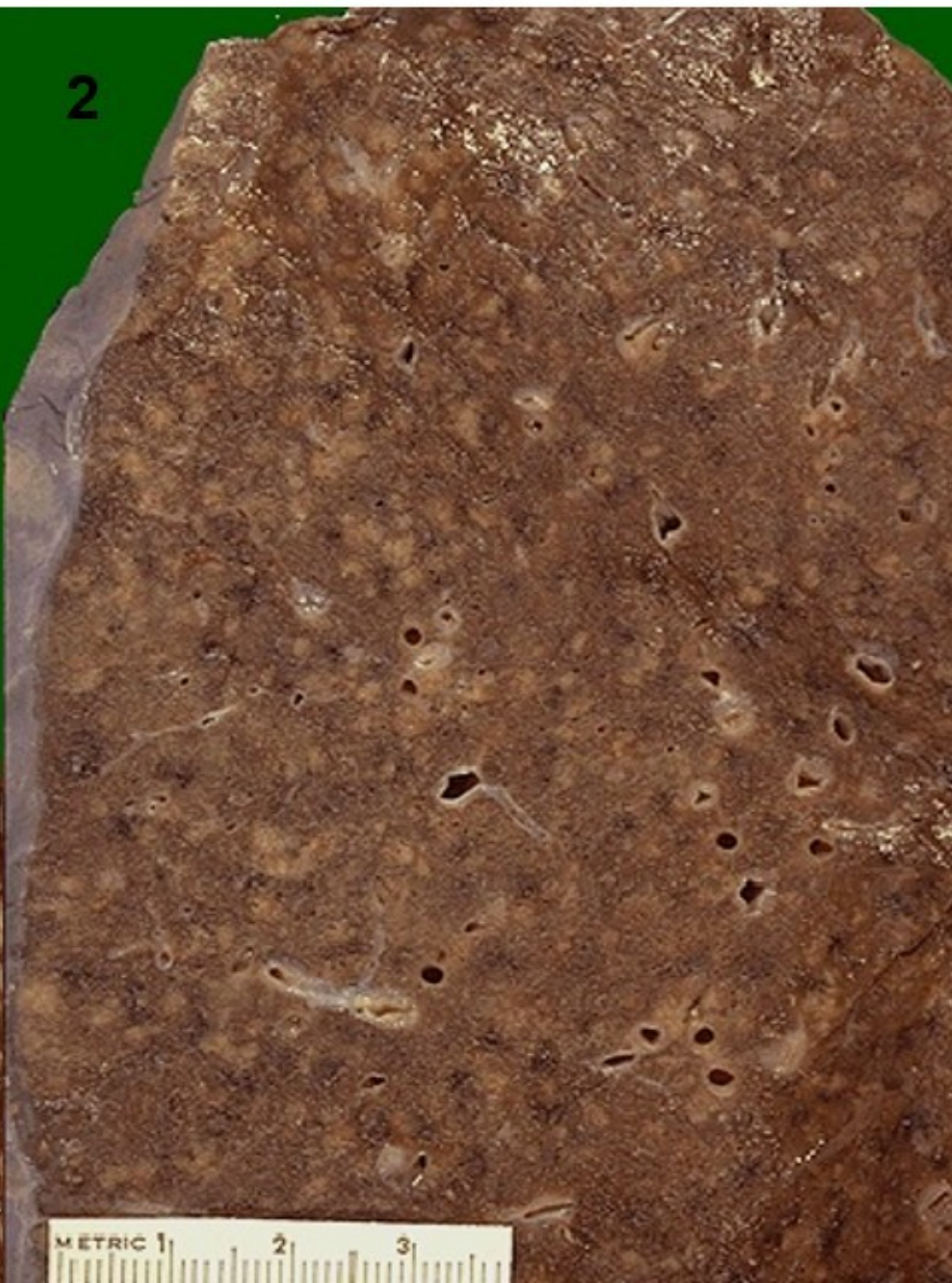
1. KASEÓZNÍ NEKRÓZA (ZESÝROVATĚNÍ)

= VARIANTA KOAGULAČNÍ NEKRÓZY

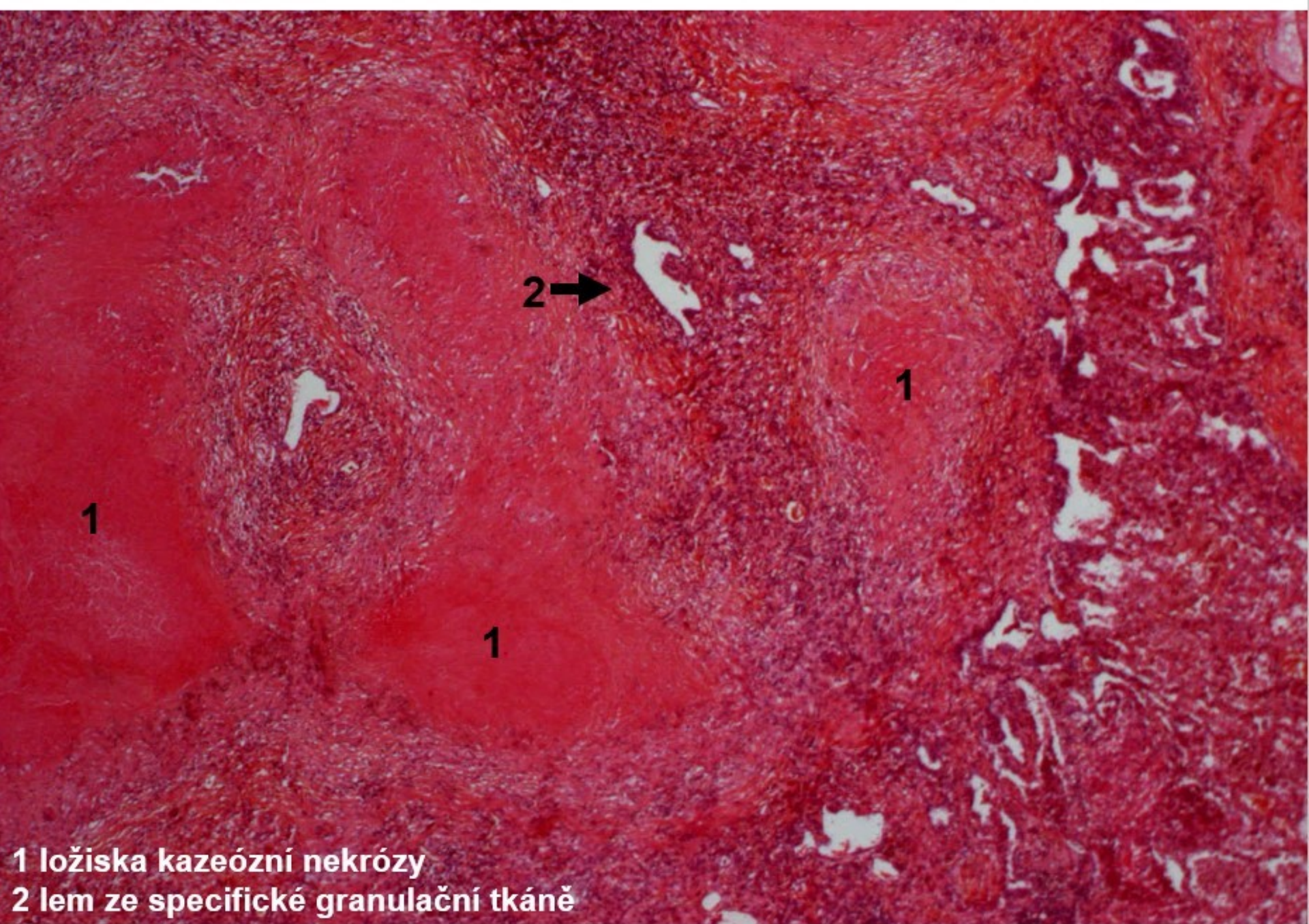
- TBC
- MA: PODOBNÁ SÝRU
- MI: BAZOFILNÍ POPRAŠEK
- DALŠÍ VÝVOJ: A) KOLIKVACE
B) KALCIFIKACE, JIZVA

kazeózní nekróza-TBC bronchopneumonie / miliární TBC

kazeózní nekróza-TBC plic-kazeózní bronchopneumonie

1

2 →

1

1

1 ložiska kazeózní nekrózy
2 lem ze specifické granulační tkáně

2. FIBRINOIDNÍ NEKRÓZA

= NEKRÓZA VAZIVA PROSTOUPENÁ FIBRINEM
(MIKROSKOPICKY SILNĚ EOSINOFILNÍ)

- REVMATICKÉ CHOROBY
- SPODINA ŽALUDEČNÍHO VŘEDU

3. HEMORAGICKÁ NEKRÓZA

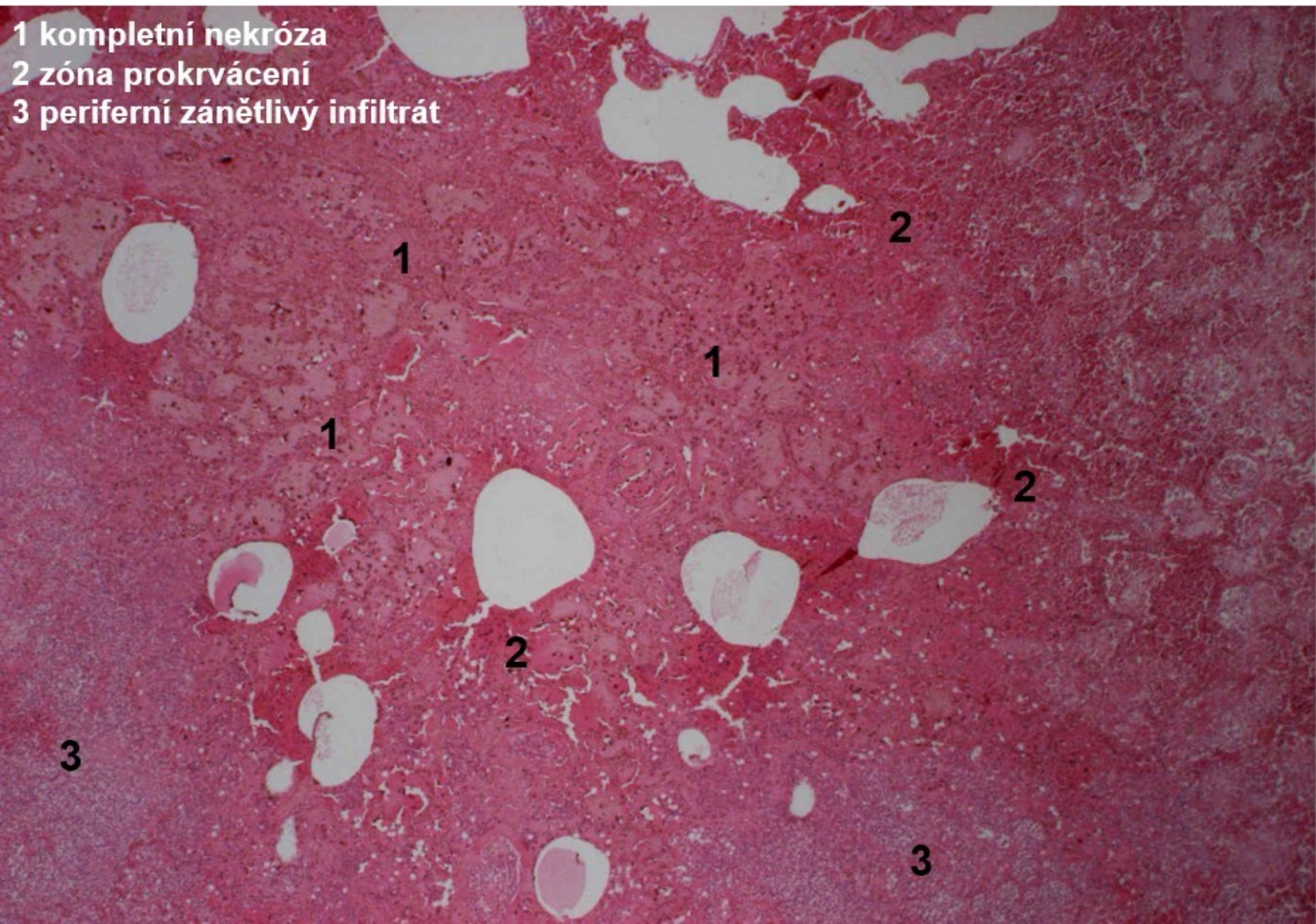
= NEKRÓZA DRUHOTNĚ PROKRVÁCENÁ

- PLÍCE
- PANKREAS

hemoragická nekróza-infarkt plic-přehled

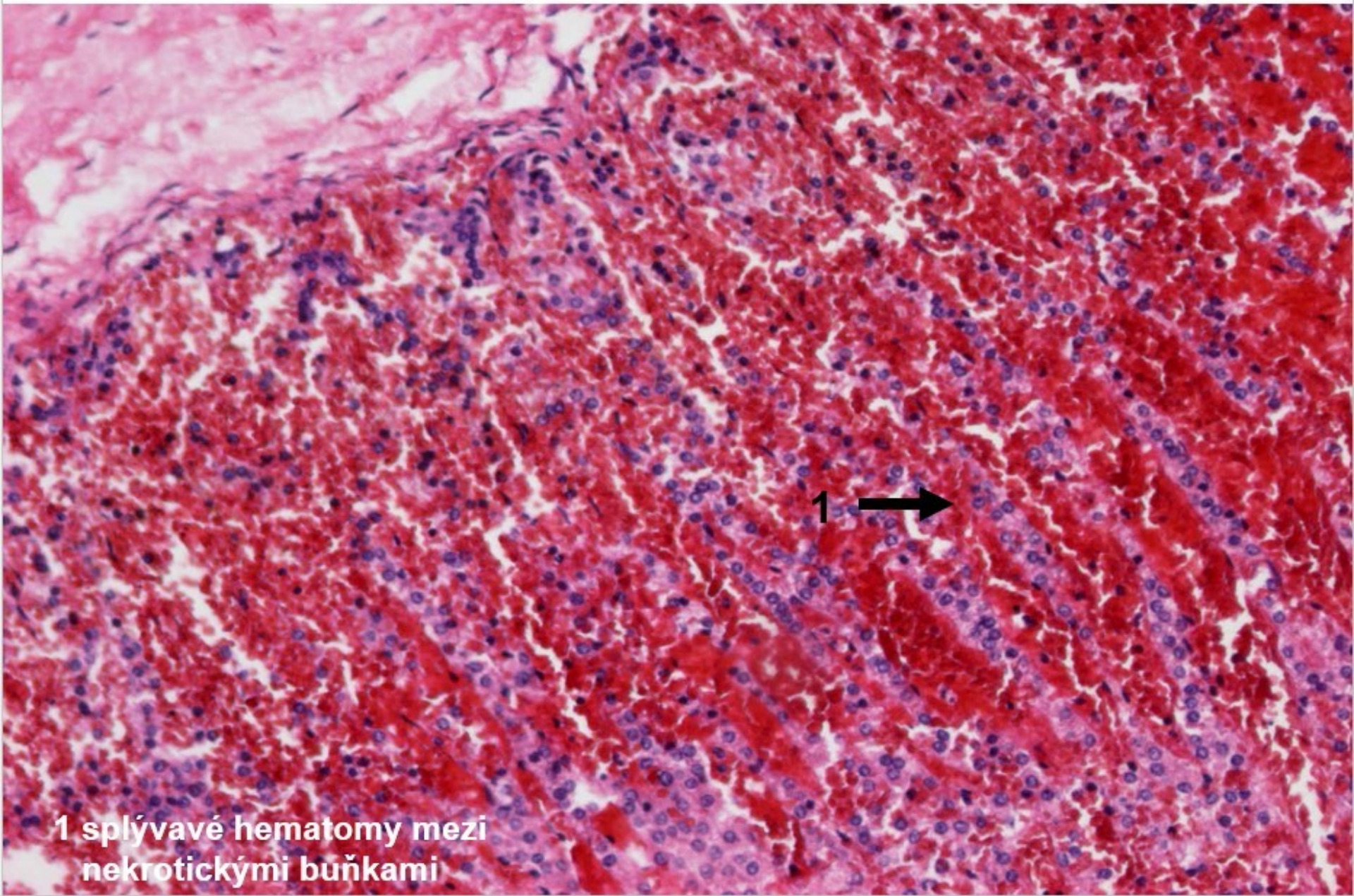
- 1 kompletní nekróza
- 2 zóna prokrvácení
- 3 periferní zánětlivý infiltrát

hemoragická nekróza-nadledviny

hemoragická nekróza-nadledvina, Waterhouse-Friderichsenův syndrom, prokrvácení zóna fascikulata

1 splývavé hematomy mezi nekrotickými buňkami

4. GANGRÉNA (SNĚŽ)

= DRUHOTNĚ ZMĚNĚNÁ NEKRÓZA

A) SUCHÁ (MUMIFIKACE)

B) VLHKÁ

C) PLYNATÁ

5. DEKUBITUS (PROLEŽELINA)

= NEKRÓZA KŮŽE (POPŘ. I HLUBŠÍCH TKÁNÍ)
ZPŮSOBENÁ DLOUHODOBÝM STLAČENÍM MEZI
KOST A PODLOŽKU

VÝSKYT

KOMPLIKACE: DEKUBITÁRNÍ SEPSE

DALŠÍ OSUD NEKRÓZY

A) ZHOJENÍ (REGENERACE)

B) JIZVA

C) PSEUDOCYSTA

D) KALCIFIKACE

ATROFIE

= ZMENŠENÍ PŮVODNĚ NORMÁLNĚ VYVINUTÉHO
ORGÁNU/TKÁNĚ

HYPOPLAZIE – ZMENŠENÍ PŮVODNĚ PLNĚ VYVINUTÉHO
ORGÁNU

APLAZIE – VROZENÉ ZMENŠENÍ ORGÁNU

DLE ZPŮSOBU VZNIKU:

PROSTÁ – POČET BUNĚK ZŮSTÁVÁ STEJNÝ, MĚNÍ SE
VELIKOST BUNĚK

NUMERICKÁ – DOCHÁZÍ KE SNÍŽENÍ POČTU BUNĚK

ATROFIE DLE PŘÍČIN

- FYZIOLOGICKÁ
- SENILNÍ
- INANIČNÍ – Z NEDOSTATEČNÉ VÝŽIVY
- VASKULÁRNÍ
- TLAKOVÁ
- Z NEČINNOSTI
- Z NERVOVÝCH PŘÍČIN
- Z HORMONÁLNÍCH PŘÍČIN
- ZE ZÁŘENÍ

DYSTROFIE

= DEGENERATIVNÍ ZMĚNY ZPŮSOBENÉ PORUCHOU METABOLISMU

(ZMĚNA CHEMICKÉHO SLOŽENÍ TKÁNĚ, UKLÁDÁNÍ NEOBVYKLÉ SOUČÁSTI APOD.)

DĚLENÍ:

1. PORUCHY METABOLISMU BÍLKOVIN
2. PORUCHY METABOLISMU LIPIDŮ
3. PORUCHY METABOLISMU SACHARIDŮ
4. PORUCHY METABOLISMU MINERÁLNÍCH LÁTEK
5. PORUCHY METABOLISMU PIGMENTŮ

PORUCHY METABOLISMU BÍLKOVIN

1. INTRACELULÁRNÍ HROMADĚNÍ BÍLKOVINY

- VE FORMĚ RŮŽOVÝCH KAPÍČEK V CYTOPLAZMĚ (TZV. HYALINNÍ ZKAPÉNKOVATĚNÍ)
- PŘ. PROXIMÁLNÍ TUBULY LEDVIN PŘI PROTEINURII
RUSSELOVA TĚLÍSKA V PLAZMATICKÝCH BB. PŘI CHRONICKÉM ZÁNĚTU

2. EXTRACELULÁRNÍ HROMADĚNÍ BÍLKOVINY

- VE FORMĚ RŮŽOVÉHO BEZSTRUKTURNÍHO (HOMOGENNÍHO MATERIÁLU)
MEZI BUŇKAMI
- PŘ. AMYLOIDÓZA

AMYLOIDÓZA

= HROMADĚNÍ BÍLKOVINNÝCH LÁTEK (AMYLOIDU) V EC PROSTORU

AMYLOID

DĚLENÍ:

- LOKALIZOVANÁ (SRDCE STARÝCH OSOB, STROMA ENDOKRINNÍCH NÁDORŮ)
- SYSTÉMOVÁ
  - PRIMÁRNÍ (AL)
  - SEKUNDÁRNÍ (AA)

PRIMÁRNÍ AMYLOIDÓZA

- AMYLOID: AL - LEHKÉ ŘETĚZCE IMUNOGLOBULINŮ
- VÝSKYT: MNOHOČETNÝ MYELOM

SEKUNDÁRNÍ AMYLOIDÓZA

- AMYLOID: AA - ODVOZEN OD PROTEINŮ AKUTNÍ FÁZE ZÁNĚTU
- VÝSKYT: CHRONICKÉ ZÁNĚTY (OSTEOMYELITIS, REVMATICKÉ CHOROBY, TBC, CHRONICKÉ HNISAVÉ ZÁNĚTY)

POSTIŽENÍ ORGÁNŮ PŘI AMYLOIDÓZE

- LEDVINY - SELHÁNÍ FUNKCE
- MYOKARD
- STŘEVO - MALABSORPCE, KACHEXIE
- JÁTRA
- KŮŽE, SVALY, NADLEDVINY, JAZYK...

MAKRO: ZVĚTŠENÉ, TUHÉ, MATNĚ LESKLÉ

MIKRO: HOMOGENNÍ EOSINOFILNÍ MATERIÁL MEZI BB.

PORUCHY METABOLISMU LIPIDŮ

STEATÓZA

= UKLÁDÁNÍ KAPÉNEK TUKU V BB.

PŘÍČINY: PŘEJÍDÁNÍ, HYPOXIE, METABOLICKÉ CHOROBY...

LIPOMATÓZA

= UKLÁDÁNÍ TUKU V INTERSTICIU VE SPECIALIZOVANÝCH TUKOVÝCH BB.

MAKRO: ZVĚTŠENÍ A ŽLUTÉ ZBARVENÍ

MIKRO: KAPÉNKY TUKU V CYTOPLAZMĚ

PORUCHY METABOLISMU SACHARIDŮ

1. DIABETES MELLITUS

2. METABOLICKÉ CHOROBY (STRÁDACÍ CHOROBY):

A) **GLYKOGENÓZY** - ENZYMATICKÝ DEFEKT VEDOUcí K HROMADĚNÍ GLYKOGENU V BB.

B) **MUKOPOLYSACHARIDÓZY** - ENZYMATICKÝ DEFEKT VEDOUcí K HROMADĚNÍ MUKOPOLYSACHARIDŮ (HLENOVITÝCH LÁTEK)

PORUCHY METABOLISMU MINERÁLŮ

1. KALCIFIKACE

= UKLÁDÁNÍ IONTŮ VÁPNIKU (Ca^{2+}) DO TKÁNÍ, KDE SE BĚŽNĚ NEVYSKYTUJE

- DYSTROFICKÁ (TBC, AS PLÁTY, CHLOPNĚ)
  - METASTATICKÁ (ŽALUDEK, PLÍCE, LEDVINY)
- * PŘÍČINY HYPERKALCÉMIE: HYPERPARATHYREÓZA
ROZSÁHLÁ OSTEOLÝZA
CHRONICKÉ SELHÁNÍ LEDVIN

2. LITIÁZA

= TVORBA KAMENŮ V TĚLE

DLE LOKALIZACE:

- UROLITIÁZA
- CHOLELITIÁZA
- PANKREATOLITIÁZA
- SIALOLITIÁZA

VZHLED KAMENŮ:

- POČET (SOLITÁRNÍ/MNOHOČETNÁ)
- TVAR (FASETOVANÉ, ODLITKOVÉ, KULATÉ)
- CHEMICKÉ SLOŽENÍ

CHEMICKÉ SLOŽENÍ:

- KALCIUM
- ANIONTY: FOSFÁTY, UHLIČITANY
- ORGANICKÉ SLOUČENINY: URÁT, OXALÁT
- PIGMENTY (BILIRUBIN)
- CHOLESTEROL

PŘÍČINA VZNIKU KAMENŮ:

= PŘEKROČENÍ ROZPUSTNOSTI KAMENOTVORNÉ LÁTKY

A) VZESTUP KONCENTRACE

B) ZMĚNA PH

+ VZNIK KRYSTALIZAČNÍCH JADER (ZÁNĚT)

KOMPLIKACE:

- KOLIKA
- ZAKLÍNĚNÍ: OBSTRUKČNÍ IKTERUS, AKUTNÍ PANKREATITIS
HYDRONEFRÓZA

PORUCHY METABOLISMU PIGMENTŮ

DĚLENÍ PIGMENTŮ DLE PŮVODU:

1) EXOGENNÍ

2) ENDOGENNÍ

- HEMATOGENNÍ
- AUTOGENNÍ

EXOGENNÍ PIGMENTACE

1) TETOVÁŽ

2) ANTRAKÓZA

3) PNEUMOKONIÓZY

= CHOROBY VZNIKLÉ UKLÁDÁNÍM PRACHOVÝCH ČÁSTIC V
PLICÍCH

(SiO_2 , AZBEST, BERYLIUM)

- FIBROGENNÍ ÚČINEK PRACHU (PROSTŘEDNICTVÍM ENZYMŮ
UVOLNĚNÝCH

Z MAKROFÁGŮ)

- SILIKÓZA, AZBESTÓZA, BERYLIÓZA...

AUTOGENNÍ PIGMENTACE

1) MELANIN

= ČERNOHNĚDÝ PIGMENT VZNIKAJÍCÍ V MELANOCYTECH

PORUCHY:

- PIGMENTOVÉ NÉVY
- MALIGNÍ MELANOM
- ALBINISMUS
- VITILIGO

2) LIPOFUSCIN

HEMATOGENNÍ PIGMENTY

1) HEMOSIDERIN

= PIGMENT VZNIKAJÍCÍ PŘI EXTRACELULÁRNÍM ROZPADU HB

- OBV. PO KRVÁCENÍ

- FAGOCYTOVÁN MAKROFÁGY (=SIDEROFÁGY)

2) BILIRUBIN

= PIGMENT VZNIKAJÍCÍ PŘI ŘÍZENÉM ODBOURÁVÁNÍ HB V
BB. RES

ZVÝŠENÁ HLADINA SE PROJEVÍ JAKO IKTERUS.

METABOLISMUS HEMOGLOBINU:

- VZNIK: KOSTNÍ DŘEŇ (ERYTROPOEZA)
- ZÁNİK: FAGOCYTY RES (JÁTRA, SLEZINA, KOSTNÍ DŘEŇ)

ROZPAD: GLOBIN + FE + HEM (TETRAPYROLOVÝ KRUH)

1. TETRAPYROLOVÝ KRUH JE ROZŠTĚPEN A PŘEMĚNĚN NA BILIRUBIN -

- TZV. **NEKONJUGOVANÝ (NEPŘÍMÝ)** - VE VODĚ NEROZPUSTNÝ

2. NEKONJUGOVANÝ BILIRUBIN JE TRANSPORTOVÁN DO JATER A SPOJEN (KONJUGOVÁN) S KYS. GLUKURONOVOU NA **KONJUGOVANÝ (PŘÍMÝ)**

3. KONJUGOVANÝ BILIRUBIN JE VYLOUČEN DO ŽLUČI

IKTERUS

= ŽLUTÉ ZBARVENÍ KŮŽE, SLIZNIC A TĚLNÍCH
TEKUTIN, ZPŮSOBENÉ ZVÝŠENÍM HLADINY
BILIRUBINU V KRVI

DĚLENÍ:

1. PREHEPATÁLNÍ (HEMOLYTICKÝ)
2. HEPATÁLNÍ (HEPATOTOXICKÝ)
3. POSTHEPATÁLNÍ (OBSTRUKČNÍ)

PREHEPATÁLNÍ IKTERUS

VZNIKÁ PŘI ZVÝŠENÉM ROZPADU ERYTROCYTŮ
(HEMOLÝZE).

ZVÝŠEN JE NEKONJUGOVANÝ BILIRUBIN.

PŘ. NOVOROZENECKÁ ŽLOUTENKA

ERYTHROBLASTOSIS FETALIS

TRANSFÚZE INKOMPATIBILNÍ KRVE

HEMOLYTICKÉ ANÉMIE (II.TYP PŘECITLIVĚLOSTI)

HEPATÁLNÍ IKTERUS

VZNIKÁ PŘI POŠKOZENÍ JATERNÍCH BB.

ZVÝŠEN JE KONJUGOVANÝ I NEKONJUGOVANÝ BILIRUBIN (A JATERNÍ TESTY).

PŘ. INFEKČNÍ HEPATITIDY

AUTOIMUNNÍ HEPATITIDY

OTRAVY (ALKOHOL, HEPATOTOXICKÉ JEDY)

POSTHEPATÁLNÍ IKTERUS

VZNIKÁ PŘI NEMOŽNOSTI VYLOUČIT BILIRUBIN ŽLUČÍ
(OBSTRUKCE ŽLUČOVÝCH CEST).

ZVÝŠEN JE PŘÍMÝ BILIRUBIN.

KLINIKA:

- SVĚDĚNÍ
- ACHOLICKÁ STOLICE
- KRVÁČIVÉ PROJEVY

PŘ. - CHOLELITIÁZA

- NÁDORY ŽLUČOVÝCH CEST NEBO HLAVY PANKREATU